

Det är helt visst farligt att återföra legendärer, väl över sin topp, och att exponera dem i verklighetens avslöjande sken. Men saker och ting fungerade anmärkningsvärt bra.... Bunk var emellanåt helt magnifik, och även när han missade blev kombinationen av vad han försökte spela och den överväldigande auran av nostalgi och romantik, som hans publik kände, nog för att klargöra att detta särkilt ädla experiment hade varit ett ytterst värdefullt försök.

(Billy Grauer & Orrin Keepnews)

I H o t News 1/86 inledde vi en studie av Paul Strandberg över Bunk Johnson och revivalrörelsen. Här följer fortsättningen.

Bunk Johnson & the Revival - 2

Ytterligare inspelningar i New Orleans och jazzhistoriska konserter med bl a Louis Armstrong och Sidney Bechet fyllde den närmaste tiden. Bechet erbjöd sin gamle vän och spelkompis ett jobb med sitt band i Boston 1945, och Bunk for.

Dessvärre hade de två veteranerna svårt att dra jämnt under den korta sejouren. Saken blev inte bättre av att en av Bunks "upptäckare", Gene Williams, försökte spoliера samarbetet, då han föredrog bandet med Jim Robinson och George Lewis.

Williams, Stuart och de andra som varit med om musikexplosionen i Grunewalds pianolager, tyckte helt naturligt att den orkestern var den bästa, medan Bunk alltmer kände att bandet, som blev följden av det slumpmässiga musikervalet den gången, tvingade in honom i en kostym som han växt ur. I sin otillfredsställelse började han kritisera medmusikanterna hårt.

Jim Robinson och George Lewis, ärliga, hängivna, stilsäkra musikanter blev alltför simpla och oprofessionella i Bunks ögon, medan Baby Dodds som var hans musikaliske jämlike, kritiserades för att han la sig i det musikaliska skeendet för mycket.

Bunks dryckesvanor var ett annat problem som förvärrades vid den här tiden.

Hursomhelst fanns det mer krut kvar i den gamle mannen. När han fick ett jobb på Stuyvesant Casino i New York med det gamla Robinson-Lewis-bandet, blev han något av en kultfigur.

Som inspelningar från den här tiden visar, fungerade bandet förhållande-

vis bra. Och Bunks trumpetspel var bättre än vid något tillfälle efter hans comeback.

En andra period på Stuyvesant följde våren -46.

Efter att ha upplöst bandet återvände Johnson till New Iberia och tog tillfälliga speljobb.

Hösten 1947 spelade han på konserter i New Yorks Town Hall. Han fick möjlighet att själv handplocka musiker till en ny sejour på Stuyvesant Casino i november.

Med detta band gjorde han sina sista inspelningar en månad senare. Bunk Johnson fick ett slaganfall 1948 och dog i New Iberia 7 juli 1949.

T R U M P E T S P E L E T

Det finns ett viktigt förbehåll beträffande Bunk Johnsons trumpetspel under revivalperioden.

Trots att han spelar upp sig betydligt mellan 1942 och 1945 kommer han förmodligen inte i närheten av sin kapacitet under storhetstiden.

En jazzmusiker anpassar vanligtvis sin teknik efter den kondition han befinner sig i. Och efterhand som han blir äldre, sker oftast en omfördelning av uttrycksmedlen. Detta sker successivt och fungerar bäst om man är aktiv hela tiden.

Aggressiv, precis attack kan efterhand ersättas av en mjukare och avtagande snabbhet kan kompenseras av mognare harmoniskt tänkande, för att bara föreslå några möjligheter.

Louis Armstrong och Coleman Hawkins är bra exempel på musiker som genom-

R

gick denna utveckling och som fortfarande vid hög musikerålder kunde uttrycka sig bättre än de flesta på sina instrument.

Denna utveckling förunnades inte Bunk Johnson. Det långa speluphållet pga tandproblem gjorde att han fick börja om från början. Dessutom sägs det att hans tandprotes vållade honom en hel del bekymmer. Detta är en av orsakerna till de ofta ruffiga inspelningarna. En annan är den primitiva inspelningsutrustning man tvingades acceptera i vissa fall. En tredje orsak till Bunks ojämna prestationer står att finna i hans bristande tillfredsställelse med omgivningen.

Det finns många rapporter om att han ibland spelade avsiktligt dåligt "live", när något var fel. På inspelningarna med Lewis-Robinson händer det ofta att Bunk utelämnar några takter, vilket inte nödvändigtvis beror på trötthet i läpparna. Ibland förefaller det snarare som om han tillfälligtvis resignerar inför

en uppgiften att bringa ordning i det rörliga ensemblespelet.

NEGATIVA MUSIKER

Det var just den nästan genomgående ruffigheten som skapade kontroverser och som föranledde en musikerreaktion mot revivalrörelsen.

Entusiasterna som tröttnat på storbandens alltmer polerade sound, tyckte ha öron som silade bort alla felaktiga toner, dålig intonation och snedstämning - något som är ganska naturligt när man är entusiastisk över något.

Musikerna hade svårare att överse med brister i helheten. Dessutom använde sig Bunk av en del ålderdomliga intonationseffekter som lät främmande i deras fyrtiotalsoöron.

Vid en sk blindfold test får en skiva med Bunk-Lewis-Robinson följande omdömen av några kontemporära musiker:

"... Time has just walked right by these guys... I won't rate this one."
- Count Basie

"I think that just to make money, some people forget about music. The solos are not even good for that type. Musicianship? I didn't hear any!"
- Mary Lou Williams

Vid den här tiden tycks de flesta ha betraktat jazzmusik som något som ständigt utvecklades till en bättre produkt.

Och utvecklingen skulle gå snabbt. De som ville utveckla en stil på djupet tvingades följa med strömmen. Framtiden skulle visa att detta synsätt var fel. Bunks revival fick stor betydelse som den första motreaktionen.

INSPELNINGARNA

När vi har idag, vi som inte var där och upplevde Bunks revival, är hans ca 180 inspelningar. Johnson-fans hävdar ofta bestämt att "där hörs den riktige Runk" eller "i det sammanhanget trivdes han bäst." Och reflektionerna kring hans inspelningar blir naturligtvis helt personliga. Mina kommentarer är föranledda av en aktuell genomlysning av i stort sett allt.

De första inspelningarna, från Grunewalds musikaffär, utstrålar trots den primitiva ljudupptagningen en ofrånkomlig magi.

Från de första takterna av "Yes, Lord, I'm Crippled" kan man känna betydelsen av denna händelse.

Det gällde att övertyga. Och övertygande är Bunks spel, i en klass över medmusikanternas. Men även George Lewis' intensitet måste beundras.

Följande session med Albert Warner i Robinsons ställe och med "When I Leave This World Behind" plus elva andra titlar på programmet uppfattar jag som mer ojämn, fast med samma inställning i behåll.

Sejournen i San Francisco resulterade i bl a åtta inspelade nummer med The Yerba Buena Jazz Band. Trots den stilistiska konflikten och de unga, vita musikernas brist på förståelse för Johnsons spel, lyckas han här få bandet med sig i ett par nummer som är fina exempel på hans kraft och auktoritet. Främst sätter jag "Down By The Riverside", där Bunk även står för vokalinslaget med stor pondus, tätt följd av "Careless Love".

Bunks mest produktiva år, när det gäller grammfoninspelningar, är 1944, då orkestern förutom Lewis och Robinson även innehåller fenomenale trumslagaren Baby Dodds i en framträdande roll.

B O R D E G A L L R A T S

Resultaten på skiva är varierande, så även Bunks dagsform som trumpetare. Kanske hade veteranens rykte tjänat på att man sovrat mer i materialet, där luftiga, inspirerade skivspår som "Weary Blues" måste samsas med andra som t ex "Alabama Bound", där luften på något egendomligt sätt gått ur bandet med ideliga upprepningar och ensemble-spel på tomgång som följd. Till skillnad från de stora stilbildarna som gick in i skivstudios under tjugotalets jazzhets, nöjde sig ofta dessa new orleansveteraner med att spela lugnt gående bruksmusik i samma situation.

Året därpå spelades åtskilligt in med samma band, men endast ett fåtal nummer gavs ut. Några av dem är i mitt tycke de bästa som helhet.

Även om Bunk endast får uttryck för en del av sitt kunnande i samspel med Lewis och Robinson, tycker jag att den gruppens inspelningar är de mest fascinerande. Ruffiga men kompromisslösa och hänslivna musiker som tillsammans skapar en oemotståndlig helhet i t ex "Swanee River", "Sister Kate", "Tisno-

mingo Blues", "One Sweet Letter From You" och en lång, namnlös blues. Då Bunk började sitt andra engagemang på Stuyvesant Casina 1946, fick han själv välja sina musiker, och detta band finns dokumenterat i ett dussin inspelningar som skulle bli veteranens sista. Tyvärr fick han inte nöjet att se dem utgivna under sin livstid. Bunks val av musiker överraskade new orleansfanatikerna men gav det på papperet bästa bandet. Garvin Bushell, Ed Guffee, Wellman Braud m fl tillhörde den absoluta eliten sedan slutet av tjugotalet.

Ramen kring Bunk är välfriserad, rytmiskt stabil och mer renstämnd än vid de flesta inspelningssessionerna tidigare.

Arrangemangen är mer genomtänkta. Det i vissa avseenden överraskande reper-toarvalet är helt kapellmästarens.

F Ö R S T K L A S S I G T - M E N S Ä M R E

Vad vi hör här är en förstklassig, inspirerad och koncentrerad Bunk Johnson med fantasifullt solospel och fast (och som alltid) tveklös ensemble drive. Ett bra avtryck av den gamle mästaren, när han trivdes med omgivningen och gav sitt yttersta.

Samtidigt med alla dessa förtjänster måste sägas att Bunks nya medmusikanter inte spelar tillnärmelsevis så inspirerat som Lewis, Robinson och de andra 1942.

Jag får ett intryck av att mannarna kring Bunk här blickar bakåt, medan folket som gjorde de första inspelningarna siktade framåt mot en ny vår.

Återstår en viktig bandkonstellation: Bunk och Sidney Bechet.

Här finns några nästintill mästerverk som "Days Beyond Recall" och "Up In Sidney's Flat".

Bechet var just en sådan "stor" musiker som kunde sporra Johnson, och om deras samarbete startat tidigare och fungerat på det personliga planet, hade Bunk förmodligen kommit en bra bit närmare sina mål. Inspe­lingarna utstrålar ömsesidig respekt.

Lyssnandet och diskussionerna fortsätter men låt mig sluta med några ord ur Virgil Thompsons artikel om Bunk Johnson 1945:

"Certainly no music was ever less confused."

PAUL STRANDBERG